

T R E Ś Ć Nr. 494 .

CHORE WALUTY AMERYKANSKIE.	str.	1
SYSTEM PIENIĘŻNY PALESTYNY.	"	2
STAN KREDYTU SOWIECKIEGO W LONDYNIE .	"	3
KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH .	"	4
I. Rokowania z Jugosławją. II. Pożyczka Kopenhagi. III. Pożyczka Szwedzkiego Trustu Zapłaconego dla Włoch. IV. Pogłoski o pożyczce włoskiej w Paryżu. V. Ożywienie na nowojorskim rynku emisyjnym.		
MAJĄTEK NARODOWY POLSKI .	"	6
NOWY SKANDAL FINANSOWY W PARYŻU.	"	7
INWESTYCJE STANÓW ZJEDNOCZONYCH ZAGRANICĄ.	"	8
POLSKA FUZJA BANKOWA .	"	9
POLITYKA BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH.	"	10
BANKRUCTWA BANKOWE W STANACH ZJEDNOCZONYCH .	"	12
STAN AMERYKANSKIEGO SYSTEMU BANKOWEGO.	"	13
NOWA FUZJA BANKOWA W NOWYM JORKU .	"	14
ILE WYNOŚZĄ WKŁADY BANKÓW AMERYKANSKICH ?	"	15
KRACH DEVILDERA, A AKCJE POLSKIE W PARYŻU .	"	15
SYNDYKAT HANDLOWY WSCHODNICH PAŃSTW ZAGRANICZNYCH .	"	16

.....

WIADOMOŚCI FINANSOWE, WALUTOWE
I KREDYTOWE.

CHORE WALUTY AMERYKANSKIE.

"HAMBURGER NACHRICHTEN" z 24 b.m. stwierdzają, że w licznych krajach AMERYKI POZUJĄCOWEJ waluty są mocno zachwiane. I tak w ARGENTYNIE kurs wekslowy w październiku r.b. spadł do 36.12 /przy parytecie 47.58 d = 1 peso/. Był to kurs najniższy, który dopiero niedawno poprawił się na blisko 39, a to głównie z powodu udzielonego przez rząd "BANCO DE LA NACION" zezwolenia na wyjęcie z kasy konwersyjnej złota na cele eksportowe. Zadłużenie zagraniczne ARGENTYNY wynosi około 180 milionów funtów szterlingów, zaś asygnaty w złocie, które kasa amortyzacyjna do końca r.b. będzie musiała oddać do dyspozycji, wynoszą około 12 milionów peso w złocie.

Waluta brazylijska, która czasu rewolucji spadła do najniższego kursu, co prawda przeważnie nominalnego, obecnie poprawiła się już o tyle, że kurs jej w wysokości 5 d odpowiada mniej więcej stanowi przed wybuchem rozruchów /parytet: 1 milrejs = 5.90 d/. Wewnętrzna sytuacja zarówno jak finansowa, oraz walutowa BRAZYLIJI były jednak już przed rewolucją słabe. Kraj ten bowiem na w stosunku do wartości swej produkcji zbyt wielkie zadłużenia zagraniczne, bo w wysokości 148.82 miliona funtów. Zanim jednak ceny kawy się nie ustalią, o poprawie sytuacji finansowej i kursu wekslowego mowy być nie może.

Również i waluta peruańska w październiku r.b. spadła do swego najniższego kursu t.j. 16.70 sol za 1 funt szterlinga, tak że disagio wzrosło do przeszło 1/3 wartości parytetowej /12.17 sol = 1 funt szterlinga/. Ustawa z 11 lutego 1930 r. 1 złoty sol /1/10 część dawnego funta peruańskiego/zrównała w ten sposób, że 1 dolar = 2.50 sol. Ze jednak zamierzona tą ustawą stabilizacja waluty nie udała się, to ujawniło się już przed wybuchem rewolucji. Obecnie rząd zamianował KOMISJĘ, która ma wypracować nowy program stabilizacyjny.

SYSTEM PIENIEŻNY PALESTYNY .

,

Wiedeński "DER KAPITALIST" z 22 b.m. podaje, że PALESTYŃSKI URZĄD WALUTOWY ze znacznym opóźnieniem ogłosił obecnie t r z e - c i e swoje z rządu SPRAWOZDANIE ROCZNE, zamknięte z dniem 31 marca 1930 r. Jak wiadomo, ANGLJA jako mocarstwo mandatowe PALESTYNY w dniu 1 września 1927 r. wprowadziła w ł a s n ą w a l u t ę palestyńską t.zw. f u n t palestyński /równy funtowi angielskiemu/ i dokonała w y m i a n y p i e - n i ą d z a e g i p s k i e g o , który do owej chwili spełniał funkcje waluty k r a j o w e j .

WIELKA BRYTANJA g w a r a n - t u j e p a r y t e t funta palestyńskiego, co wyraża się w fakcie, że URZĄD WALUTOWY każdej chwili w y m i e n i a palestyńskie środki płatnicze na b r y t y j s k i e i na odwrót, obliczając "komisowe" najwyżej w wysokości 1%. Faktycznie zaś wyniosło ono dotychczas tylko 1/8 %. Dzięki gwaran - cji parytetu walutowego ze strony W.BRYTANJI kurs funta palestyńskiego, aż do rewolty arabów w lecie 1929 r. pozostał s t a ł y .

Obieg środków płatniczych na dniu 31 marca 1930 r. wyniósł 2.19 miliona funtów palestyńskich wobec 1.78 miliona w 1929 r. i 1.88 miliona w 1928 r. W z r o s t w roku finansowym 1929/30 wyniósł zatem 410.000 funtów palestyńskich. Jest to zaś r ó ż n i c a między 490.000 funtów palestyńskich, które ogółem wpłynęły do kraju, jako d e - w i z y s z t e r l i n g o w e , a 80.000 funtów palestyńskich, które jako takie dewizy zostały z kraju w y w i e z i o n e . Część p r z y p ł y - w y k a p i t a ł u pochodzi według sprawozdania "ze źródeł żydowskich, a mianowicie na cele o d b u d o w y , zapomogowe i inwestycyjne." Obieg środków płatniczych, składający się z m o - h e t w wysokości 249.000 funtów palestyńskich i z b i l e t ó w URZĘDU WALUTOWEGO w wysokości 1.928.000 funtów palestyńskich jest w równo 92 % pokryty obligacjami p a ń s t w o w e m i W.BRYTANJI . Jest to zatem typowy przykład "p o k r y c i a q u a s i dewizowego" walut kolonialnych, skonstruowanych jako "czyste w a l u t y h o ł d o w - n i c z e " . Konto zysków i strat URZĘDU WALUTOWEGO wykazuje ogólne d o c h o d y w wysokości 88.500 funtów szterlingów, rekrutujących się głównie z zysków lokat kapitału w papierach wartościowych .

 STAN KREDYTU SOWIECKIEGO W LONDYNIE .

"THE FINANCIAL NEWS" z 24-go listopada r.b. wskazuje, że pierwszym skutkiem pogłosek o przewrocie w ROSJI SOWIECKIEJ było w LONDYNIE wstrzymanie wszelkich tranzakcyj wekslami, wystawionymi przez sowieckie organizacje importowe. Weksle sowieckie są niemożliwe do lokowania na rynku londyńskim. Poprzednio było możliwe dyskonto weksli sowieckich bez żyra eksportera angielskiego, chociaż stopa dyskontowa była na wolnym rynku bardzo wysoka i wahała się od 20% do 24% rocznie. Z chwilą jednak, kiedy istnieje pewne, chociażby ni-
 kłe, prawdopodobieństwo obalenia ustroju sowieckiego, niemożliwe jest znalezienie dyskonterów, którzyby nawet przy jeszcze wyższej, niż dotychczas, stopie dyskontowej zaryzykowali swoje kapitały nabywając weksle sowieckie.

Jak wysoka jest stopa dyskontowa dla trat sowieckich na prywatnym rynku dyskontowym w LONDYNIE widoczne jest z porównania stopy dyskonta tych trat /do 24%/ z normalną stopą dyskonta weksli handlowych, która wynosi dla weksli z terminem płatności do 4 miesięcy około 3½%, a dla weksli z terminem płatności od 4 do 6 miesięcy 3½% - 4%. Za dyskonto weksli sowieckich płaci się tedy w LONDYNIE sześciokrotnie więcej, niż za dyskonto zwykłych weksli handlowych.

"THE FINANCIAL NEWS" uważa za słuszne wstrzymanie dyskonta trat sowieckich na rynku prywatnym. Chociaż nie jest wykluczone, że nawet w razie przewrotu w ROSJI roszczenia firm angielskich, pochodzące z dostaw towarowych, byłyby uznane przez nowy rząd, to przecież należy liczyć się z tem, że taka procedura byłaby bardzo dłu-
 ga i trudna. Poza tem w okresie przejściowym, wobec ogólnej dezorganizacji politycznej i gospodarczej, wypłacalność ROSJI byłaby zachwiana. Zrozumiałe jest, że nawet najwięksi ryzykanci wśród dyskonterów prywatnych w LONDYNIE wolą w tych warunkach powstrzymać się od nabywania weksli sowieckich, aż do wyjaśnienia sytuacji w MOSKWIE.

 KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH .

 I. Rokowania z Jugosławją.

"TIMES" z 24-go listopada r.b. donosi , że grupa banków londyńskich prowadzi obecnie rokowania z rządem jugosłowiańskim, który zamierza zdyskontować w LONDYNIE bony skarbowe . Na jaką sumę ta transakcja dyskontowa będzie dokonana "TIMES" nie podaje . Dyskonto bonów skarbowych stało się obecnie bardzo popularnym środkiem za - ciągania kredytów krótkoterminowych przez rządy różnych państw , które narazie, wskutek sytuacji na międzynarodowym rynku emisyjnym, nie mogą otrzymać pożyczki długoterminowej : w Nr. 492 "WIADOMOŚCI FINANSOWYCH" donosiliśmy o dyskoncie węgierskich bonów skarbowych w LONDYNIE, NOWYM JORKU i w SZWAJCARJI na sumę 3.160.000 funtów szterlingów , a w Nr. 493 "WIAD.FIN". o dyskoncie chilijskich bonów na sumę 2 miliony funtów .

"TIMES" zastrzega się , że nie chodzi tu o dyskonto bonów skarbowych , w ścisłym słowa tego znaczeniu , ale prawdopodobnie o dyskonto krótkoterminowych obligów ministerstwa spraw wojskowych JUGOSŁAWJI , które , jak widać , posiada prawo emitowania bonów na tych samych podstawach , co skarb państwa. Dziennik wspomniany nie podając stopy dyskontowej tych bonów, podkreśla , że stopa ta byłaby horrendalnie wysoka . Tego rodzaju transakcje mogą jedynie dotkliwie zaszkodzić JUGOSŁAWJI w emisji pożyczki stabilizacyjnej - o ile wogóle taka pożyczka obecnie jest możliwa .

Prócz JUGOSŁAWJI jeszcze inne państwa pragną ulokować swoje bony skarbowe na rynku londyńskim. Rokowania, dotyczące tego dyskonta, są jednak obecnie dopiero w fazie początkowej.

 II. Pożyczka Kopenhagi .

"THE FINANCIAL TIMES" z 25/XI donosi o emisji długoterminowej pożyczki KOPENHAGI na sumę 30 milionów kronerów w AMSTERDAMIE i w SZTOKHOLMIE . Pożyczka ta zostanie dokonana przez syndykat szwedzkich i duńskich banków .

Warunki pożyczki/wynoszącej około 8.1 miliona do -
larów / są następujące : oprocentowanie roczne $4\frac{1}{2}\%$,
spłata w ciągu lat 40.

Pozatem KOPENHAGA emituje
w r. 1931 pożyczkę wewnętrzną również na sumę 30
miljonów kronerów o tem samym oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$
rocznie .

"THE FINANCIAL TIMES" pod-
kreśla , że mimo zupełnego zastoju w dziedzinie emi-
sji pożyczek długoterminowych w LONDYNIE i w NOWYM
JORKU, mniejsze rynki emisyjne w HOLANDJI, SZWAJCARJI
i w SZWECJI wykazują dość ożywioną działalność .

III. Pożyczka Szwedzkiego Trustu Zapałczanego dla Włoch.

"INFORMATION FINANCIERE" z
24 listopada r.b. donosi o rokowaniach pomiędzy
szwedzkim Trustem Zapałczanym a rządem włoskim w
sprawie pożyczki . Sumy tej pożyczki dziennik nie
podaje, wskazując, że szczegóły transakcji nie są zna-
ne wobec tego, że rokowania nie są jeszcze sfinali-
zowane , chociaż prawdopodobnie wynik ich będzie po-
myślny . Jak zwykle w transakcjach ze Szwedzkim Tru-
stem Zapałczanym, zasadniczym warunkiem udzielenie
kredytu długoterminowego jest dzierżawa monopolu za-
pałczanego . Rząd włoski w zasadzie oświadczył swo-
ją gotowość wydzierżawienia monopolu zapałczanego
na lat 10 .

IV. Pogłoski o pożyczce włoskiej w Paryżu .

"TEMPS" z 25 listopada r.b.
podaje zaprzeczenie urzędowe wiadomości o staraniach
WŁOCH na rynku paryskim o pożyczkę . Zaprzeczenie to
pochodzi ze strony WŁOCH. Wobec tego, że od dłuższe-
go czasu obiegały pogłoski o pożyczce włoskiej w
PARYŻU należy się domyślać , że starania te okazały
się bezcelowe .

V. Ożywienie na nowojorskim rynku emisyjnym .

"THE FINANCIAL NEWS" z 24-go
listopada r.b. zapowiada, iż wkrótce nastąpi pewne
ożywienie na nowojorskim emisyjnym i możliwa będzie
emisja większych pożyczek z a g r a n i c z -
n y c h. Nie należy jednak liczyć na to , iż

w bliskiej przyszłości nastąpi jakaś większa ekspansja emisji pożyczek zagranicznych w STANACH ZJEDNO - CZONYCH : ożywienie to ograniczy się jedynie do emisji kilku pożyczek długoterminowych państw AMERYKI ŚRODKOWEJ i POŁUDNIOWEJ . Rokowania co do tych pożyczek z bankami nowojorskimi prowadzone były od dłuższego czasu i subskrypcja byłaby już od dawna ogłoszona , gdyby nie niepomyślna sytuacja rynkowa.

Ze względów politycznych rząd waszyngtoński ubiega się o to , aby pożyczka brazylijska była emitowana nie w LONDYNIE , lecz w NOWYM JORKU i w tym względzie wywiera nacisk na wielkie banki nowojorskie . Chodzi tu o dominujący wpływ kapitału amerykańskiego w BRAZYLII oraz o nawiązanie dobrych stosunków z nowym rządem brazylijskim, który zrażony jest nieufną polityką HOOVERA.

MAJĄTEK NARODOWY POLSKI .

Hamburski "WIRTSCHAFTS-DIENST" z 25 b.m. ogłasza statystykę bogactwa poszczególnych państw , w której POLSKA pod względem swego majątku narodowego figuruje na dziewiątym miejscu . Najbogatszym państwem są obecnie STANY ZJEDNOCZONE , których majątek narodowy przedstawia wartość 320.904.000.000 dolarów . Drugie miejsce zajmuje ANGLJA z majątkiem narodowym w wysokości 120 miliardów dolarów . Następują : FRANCJA, NIEMCY, ITALJA, JAPONJA, i KANADA . Dziewiąte zaś miejsce przypada POLSCE , której majątek narodowy podany jest cyfrą 15 miliardów dolarów . Mniej niż od POLSKI majątek narodowy wykazują: ARGENTYNA, AUSTRALJA , BELGJA , CZECHOSŁOWACJA , DANJA , ŁOTWA, RUMUNJA i WĘGRY .

Rozdzielony na głowę ludności majątek narodowy wynosi : w STANACH ZJEDNOCZONYCH 3.035 dolarów na głowę, w POLSCE - 517 dolarów . Przeciętnie zatem każdy AMERYKANIN jest sześćkrotnie bogatszy od obywatela polskiego , ANGLIK - pięćkrotnie , FRANCUZ - 4½ , NIEMIEC - 1½ , a DUNCZYK - dwukrotnie . Zamóżniejszą od

POLAKA jest WŁOCH, CZECHOSŁOWAK i LOTYSZ, b i e d -
n i e j s z y : RUMUN, JAPONCZYK i ROSJANIN.

NCWY SKANDAL FINANSOWY W PARYŻU .

"BASLER NACHRICHTEN" z 25-go listopada r.b. donoszą z PARYŻA, iż głośną AFERĘ OUSTRICA przesięgnął nowy skandal finansowy. Chodzi tu mianowicie o GRUPĘ BANKOWĄ DEVILDER, której twórca DEVILDER pierwotnie posiadał firmę kulisową w PARYŻU i dzięki interesom spekulacyjnym założył SOCIÉTÉ FINANCIÈRE z kapitałem w wysokości 100 milionów fr. Podobnie jak OUSTRIC był on jednym z głównych matadorów na rynku paryskim. W przeciwieństwie jednak do OUSTRICA nie skupował on beładnie najróżnorodniejszych pakietów akcji, lecz rozbudował swój koncern na TRUST NAFTOWY.

Koncern ten dysponuje znacznymi interesami naftowymi w POLSCE i w CZECHOSŁOWACJI i przemienił te towarzystwa na specjalne towarzystwo finansowe p.n. "CREDIT GÉNÉRALE DE PETROLES", zaś towarzystwa w MAŁOPOLSCE i w KONGRESÓWCE na towarzystwo naftowe p.n. "MAŁOPOLSKA". Z powodu szerokiego rozłączenia swych interesów DEVILDER był w możności dokonywać na giełdzie paryskiej szeroko zakreślonych manewrów w dziedzinie finansowań zarówno, jak i spekulacji. Nic ulega zdaje się wątpliwości, że kursy walorów DEVILDERA w mniejszej może mierze, niż walorów OUSTRICA, notowane były na giełdzie paryskiej znacznie powyżej swej faktycznej wartości. Wywołany AFERĄ OUSTRICA spadek kursów na giełdzie paryskiej uniemożliwił także DEVILDEROWI utrzymanie swych pozycji, obliczonych w samej kulisie na sumę 25 milionów fr.

Już od tygodni na giełdzie paryskiej znane były trudności DEVILDERA i spowodowały też wielką podaż, a ten samemu spadek kursów jego walorów. W ostatnich dniach zaś notowanie tych walorów było możliwe tylko dzięki pomocy ze strony IZBY M.KLERSKIEJ i SYNDYKATU KULISOWEGO.

Obecnie zaś RZĄD FRANCUSKI, IZBA MAKLERSKA i SYNDYKAT KULISOWY czynią dalsze starania o poparcie grupy DEVILDERA w szczególności zaś jej przedsiębiorstw naftowych w POLSCE. Narazie jednak rokowania w tej mierze napotykają znaczne trudności.

INWESTYCJE STANÓW ZJEDNOCZONYCH ZAGRANICĄ.

Według obliczeń DEPARTMENT OF COMMERCE, ogłoszonych w "NEW YORK HERALD" z 24go listopada r.b., inwestycje towarzystw akcyjnych STANÓW ZJEDNOCZONYCH zagranicą w końcu 1929 r. wynosiły 7.478 milionów dolarów. Z tego przypadało na:

W. BRYTANJĘ	485	milionów	dolarów
KANADĘ	1.960	"	"
MEKSYK I AMERYKĘ ŚRODKOWĄ	917	"	"
AMERYKĘ POŁUDNIOWĄ	1.548	"	"
AFRYKĘ	102	"	"
AZJĘ	395	"	"
AUSTRALJĘ i NOWĄ ZELANDJĘ	149	"	"

Statystyka nie obejmuje wszystkich inwestycji zagranicznych STANÓW ZJEDNOCZONYCH, a jedynie, jak już wskazaliśmy, inwestycje spółek akcyjnych, a więc m.in. akcje i walory europejskie znajdujące się w posiadaniu AMERYKANSKICH INVESTMENT TRUSTÓW. Natomiast znaczne portfele akcji i obligacji europejskich oraz walorów innych części świata, znajdujące się w prywatnym posiadaniu obywateli STANÓW ZJEDNOCZONYCH nie są uwzględnione w powyższym obliczeniu.

Wartość oddziałów koncernów przemysłowych STANÓW ZJEDNOCZONYCH w krajach europejskich wynosi 628 milionów dolarów, zaś wartość tych oddziałów w KANADZIE - 541 milionów dolarów. Pod względem bezpośrednich inwestycji przemysłowych, poczynionych przez STANY ZJEDNOCZONE zagranicą, stoją tedy kraje europejskie /obliczone łącznie/ na pierwszym miejscu.

 WIADOMOŚCI BANKOWE .

 POLSKA FUZJA BANKOWA .

Berliński "MAGAZIN DER WIRTSCHAFT" z 21 listopada r.b. w artykule pod powyższym nagłówkiem wywodzi co następuje :

Wielką troską AUSTRIACKIEJ CREDITANSTALT jest BANK MAŁOPOLSKI w KRAKOWIE, w którym instytucja wiedeńska posiada udział. Mimo licznych i kosztownych prób sanacyjnych ze strony CREDITANSTALT nie udało się podnieść rentowności instytucji krakowskiej. Dokonane niedawno podwyższenie kapitału nie odniosło pożądanego skutku, lecz przeciwnie spodziewać się należy, iż ostatni bilans BANKU MAŁOPOLSKIEGO wykaże znaczne straty.

Przed wojną instytucja ta nosiła nazwę "BANK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU w GALICJI" a jest ona głównie zainteresowana w polskim przemyśle naftowym, któremu wcale się dobrze nie wie dzie. Wiedeńska CREDITANSTALT straciła już pręto ochotę do dalszego brania udziału w BANKU MAŁOPOLSKIM i pragnie sfuzjonować go z WARSZAWSKIM BANKIEM DYSKONTOWYM, który również należy do sfery interesów instytucji wiedeńskiej /podobnie jak LWOWSKI BANK HIPOTECZNY i ŚLĄSKI BANK DYSKONTOWY/. Kapitał WARSZAWSKIEGO BANKU DYSKONTOWEGO wynosi 10 milionów zł., zaś kapitał BANKU MAŁOPOLSKIEGO 5 milionów zł.

Pierwotnie stosunek wymieniony ustalono w ten sposób, że akcjonariusze BANKU MAŁOPOLSKIEGO mieli otrzymać jedną akcję WARSZAWSKIEGO BANKU DYSKONTOWEGO za 16 akcji BANKU MAŁOPOLSKIEGO. Ze względu jednak na opłaty stemplowe zmieniono ten stosunek na 20 : 1 i przyznano akcjonariuszom BANKU MAŁOPOLSKIEGO odprawę w gotówce. Niektóre udziały przemysłowe BANKU MAŁOPOLSKIEGO na podobno przejąć PAŃSTWO.

POLITYKA BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH .

Holenderski "NIEUWE ROTTERDAMSCHÉ COURANT" z 24 b.m. donosi z NOWEGO JORKU, że bawiący tam obecnie prezes BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH MAC GARRAH wygłosił w "ACADEMY OF POLITICAL SCIENCE" odczyt, w którym o d s ło n i ła pewną część dotychczas skrupulatnie ukrywanych t a j e m n i c instytucji bazylejskiej. Jak wiadomo, BANK WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH po 6- miesięcznej czynności mógł w dniu 31 października r.b. wykazać s u m ę b i l a n s o w ą w wysokości 1.784 milionów franków szwajcarskich. Z sumy tej przypadają na :

konto gwarancyjne i wkłady obowiązkowe rządów francuskiego i niemieckiego	17 %
wkłady BANKÓW BILETOWYCH na w ł a s n y, rachunek	30 %
wkłady BANKÓW BILETOWYCH na rachunek osób t r z e i c h .	46 %

Dotychczas jednak n i e z n a n e było p o c h o d z e n i e tych wielkich środków w sumie przeszło 800 milionów fr. szwajcarskich .

Otóż prezes MAC GARRAH w y j a w i ła, iż około 1/3 sumy bilansowej BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH składa się z - a k t y w ó w S K A R B Ó W P A Ń S T W O W Y C H . Okazuje się zatem, iż WIERZYCIELE REPARACYJNI conajmniej pewną c z ę ś ć swych pretensyj p o z o s t a w i l i w BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH, co jednak bynajmniej jeszcze nie wyjaśnia c a ła j wysokości pomienio- nych aktywów . MAC GARRAH rozwodził się także szeroko o zasadach p o l i t y k i l o k a c y j - n e j tej instytucji. Według oświadczeń prezesa n i e m a polityka ta bynajmniej na oku o s i ą g - n i ę c i a w i e l k i c h z y s k ó w . W wy- borze l o k a t b o w i e m czynnikiem rozstrzyga- jącym jest dążenie do utrzymywania jaknajdalej idą- cej p ł y n n o ś c i . BANK WYPŁAT MIĘDZYNARODO- WYCH musi każdej chwili mieć możliwość d y r y g o - w a n i a znacznych środków z jednego miejsca świa- ta na drugie, celem z a p o b i e ż e n i a k r y -

zysom i załamaniu się walut:

Bardzo znaczne środki ulokowane w pierwszorzędnym walorach z terminem poniżej 90 dni, mogą w danym razie być natchmiast zrealizowane. I tak według wyraźnego oświadczenia prezesa MAC GARRAH BANK WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH w czasie NIEMIECKIEGO KRYZYSU WYBORCZĘGO występował jako nabywca marki niemieckiej i w tym okresie silnie podwyższył swoje inwestycje w RZESZY NIEMIECKIEJ. Bank ma na celu finansowanie handlu i przemysłu nie zaś - RZĄDÓW. W wypadkach jednak, gdy rządy cierpią z powodu zbyt wysokich ciężarów procentowych lub niedostatecznej struktury kredytowej w kraju, jak się to często zdarzało w EUROPIE WSCHODNIEJ, instytutja bazylejska udzieliła RZĄDOM znaczących kredytów. /Chodziło tu przeważnie o kredyty, udzielone POLSCE i kilku PAŃSTWOM SUKCESYJNYM b. monarchji habsburskiej oraz GRECJI na korzyść rolnictwa/.

Narazie BANKOVI WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH nie udało się jeszcze rozwiązać problemu kredytów średnioterminowych, gdyż stoi tu na przeszkodzie dążenie do wielkiej płynności. Osobna KOMISJA jednak rady nadzorczej zajmie się tą kwestją w grudniu r.b. Co zaś tyczy się bardzo ważnej funkcji popierania walut w chwili ich nagłego lub sezonowego osłabienia lub też stabilizacji walut, to BANK WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH może ją spełnić w dwojaki sposób.

Po pierwsze, umożliwiając z góry BANKOM BILETOWYM redyskont, /co stało się już w licznych wypadkach i umożliwiło szybkie zdobywanie dewiz/. Potwóre zaś BANKI BILETOWE mogą w BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH utrzymywać depozyty złota. Tym sposobem zaś w miejsce kosztownych transportów tego kruszcu może z czasem rozwiniąć się CLEARING ZŁOTA. Z taką propozycją zwróciły się już do instytucji bazylejskiej BANK LITWY i BANK HISZPAŃJI. Narazie jednak spraw tych jeszcze nie załatwiono /prawdopodobnie z powodu sprzeciwu ANGLJI, obawiającej się utraty swej czołowej pozycji na rynku złota/. MAC GARRAH wyrażał się wreszcie bardzo optymistycznie o możliwości rozwinięcia się BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH na MIĘDZYNARODOWY CLEARING DEWIZOWY.

BANKRUCTWA BANKOWE W STANACH ZJEDNOCZONYCH .

"NEW YORK HERALD" z 24-go listopada r.b. podaje następującą statystykę Bankructw w STANACH ZJEDNOCZONYCH w ciągu ostatnich lat 10.

R o k	Ilość banków które zawiesiły wypłaty	Łączne pasywa tych banków . w milionach dolarów
1920	119	50.708
1921	404	173.027
1922	277	77.735
1923	578	203.739
1924	613	202.926
1925	464	184.688
1926	608	202.073
1927	831	266.570
1928	484	153.689
1929	551	182.282

Dane za 1927, 1928 i 1929 odnoszą się nie do roku kalendarzowego, ale do amerykańskiego roku budżetowego, który rozpoczyna się w dniu 30 czerwca .

Z obliczenia tego wynika, iż od początku 1920 r. do połowy 1929 r. wskutek niewypłacalności banków, depozytariusze amerykańscy stracili około 1.7 m i l i a r d a d o l a r ó w . Faktycznie jednak straty wynosiły zaledwie jedną czwartą, albo nawet jedną piątą tej sumy, gdyż sta- ranna likwidacja aktywów umożliwiła zwrot prawie całej sumy wkładów. Najbardziej poszkodowani byli akcjonariusze tych, przeważnie drobnych, banków, bo chociaż wkłady albo przeważna ich część zostały uratowane, to jednak kapitał zakładowy, prawie zawsze był stracony .

Bankructwa banków stały się tak dotkliwą klęską zwłaszcza w Stanach rolniczych, że szereg stanów zachodnich postanowił zwracać depo-

./.

zytarjuszom niewypłacalnych instytucyj kredytowych wkłady z funduszków stanowych, albo też na podstawie gwarancyj banków stanowych /State banks/. Ale te ustawy o gwarancjach dla banków /bank guarantee laws/ były jedynie źródłem znacznych strat dla skarbu poszczególnych stanów. W takich stanach, jak PÓŁNOCNA DAKOTA i NEBRASKA płatnicy podatków zmuszeni byli ze swoich funduszków pokryć straty depozytarjuszy zbankrutowanych instytucyj bankowych, za których wkłady poręczył rząd stanowy na podstawie ustawy gwarancyjnej. To też obecnie ustawy o gwarancjach dla banków nie są popularne, chociaż stany rolnicze, w których rozdrobnienie i niesolidność banków przybrały najdotkliwsze rozmiary, nie zlikwidowały dotychczas swoich "bank guarantee laws".

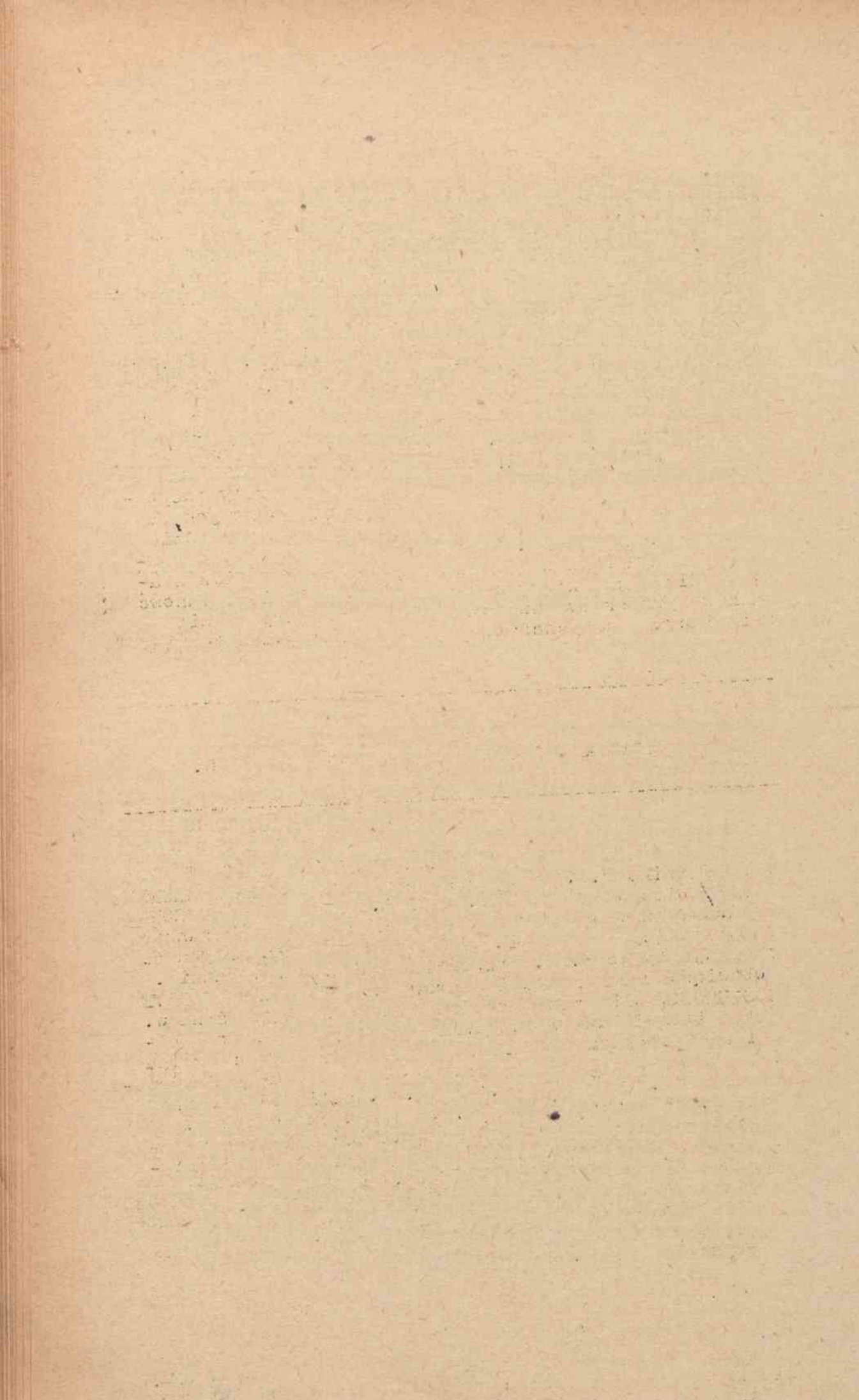

STAN AMERYKAŃSKIEGO SYSTEMU BANKOWEGO.

"FEDERAL RESERVE BULLETIN" z października r.b./miesięczny biuletyn FEDERAL RESERVE BOARD/oblicza, iż w końcu 1929 r. STANY ZJEDNOCZONE posiadały 24.630 banków, nie licząc drobnych banków, zakładających zlecenia giełdowe i t.p. Statystyka ta obejmuje tylko t.zw. reporting banks, t.j. banki obowiązane do składania sprawozdań FEDERAL RESERVE SYSTEMOWI, albo też urzędom poszczególnych stanów. Z tej ilości banków zaledwie jedna trzecia należała do FEDERAL RESERVE SYSTEMU: ogólna ilość banków objętych przez ten system w dniu 31 grudnia 1929 r. wynosiła 7.403 t.zw. national banks oraz 1.119 state banks, t.j. banków stanowych. National banks obowiązane są należeć do systemu federalnego, zaś banki stanowe przyłączyły się dobrowolnie, korzystając z tego uprawnienia, którego im udzieliła ustawa o bankach federalnych.

Razem tedy do FEDERAL RESERVE SYSTEMU należą 8.522 banki, natomiast 16.108 mniejszych banków pozostaje poza obrębem "systemu federalnego". Większość z tych banków, nienależących do systemu federalnego, znajduje się w małych miastach, liczących mniej niż 5 tysięcy mieszkańców. Wszystkie prawie wypadki niewypłacalności banków wydarzyły się wśród tych 16 tysięcy drobnych instytucyj kredytowych, znajdujących się poza sferą działalności

FEDERAL RESERVE BOARD . Ilość bankructw bankowych w ciągu r.b. wynosi przeszło o s i ę m s e t . Nie jest to ilość rekordowa , bo ze statystyki zamieszczonej na str. 12 "WIADOMOŚCI FINANSOWYCH" widoczne jest , iż w r. 1927 ilość banków , które ogłosiły niewypłacalność wynosiła w STANACH ZJEDNO - CZONYCH - 831 . Wobec tego jednak , iż ilość upadłości bankowych w ciągu r.b. jeszcze wzrośnie wydaje się uzasadnione przypuszczenie , że r.b. będzie pod względem ilości krachów bankowych okresem wyjątkowym .

NOWA FUZJA BANKOWA W NOWYM JORKU .

"THE FINANCIAL NEWS" z 26-go listopada r.b. donosi o fuzji 4 - ch następujących banków nowojorskich .

BANK OF THE UNITED STATES
PUBLIC NATIONAL BANK AND TRUST CO.
INTERNATIONAL TRUST CO.
MANUFACTURERS TRUST CO.

Cztery te banki po fuzji utworzą nową instytucję bankową p.n. "MANUFACTURERS TRUST CO", której aktywa będą przewyższały m i l j a r d d o l a r ó w . Nowy bank będzie faktycznie pod kontrolą koncernu finansowego, którego ośrodkiem jest BANK OF MANHATTAN .

"NEW YORK HERALD" komentując tą fuzję wskazuje , że wobec olbrzymiego ruchu koncentracyjnego w bankowości nowojorskiej, istnienie tak słabych instytucyj , jak BANK OF THE UNITED STATES , było pozbawione wszelkiej racji. Sytuacja tego banku okazała się tak chwiejna , że jego akcje notowane we wrześniu 1929 r. 300 dolarów , spadły ostatnio do 22 dolarów i wreszcie po 20 listopada r.b. do 17 dolarów . Ruch koncentracyjny wśród banków nowojorskich, któremu przewodzą NATIONAL CITY BANK oraz CHASE NATIONAL BANK, ogarnia również obecnie i mniejsze banki . Dzięki tej koncentracji MANUFACTURERS TRUST CO. i BANK OF MANHATTAN wysuwają się na jedno z pierwszych miejsc wśród banków nowojorskich

Prezesem MANUFACTURERS TRUST
CO będzie jeden z dyrektorów FEDERAL RESERVE BANK OF
NEW YORK - J. HERBERT CASE .

ILE WYNOSZĄ WKŁADY BANKÓW AMERYKANSKICH ?

Październikowy biuletyn FE-
DERAL RESERVE BOARD /FEDERAL RESERVE BULLETIN / obli-
cza , iż ogólna suma wkładów 24.630 banków STANÓW
ZJEDNOCZONYCH wynosiła w dniu 31 grudnia 1929 r.
55.289 m i l j o n ó w d o l a r ó w . W tej sta-
tystyce wkładów pominięte są wszystkie pozycje loro
i nostro w pasywach .

Łączna suma udzielonych kre-
dytów tych 24.630 banków oraz ich portfeli papierów
wartościowych wynosiła w tej samej dacie przeszło
58.4 m i l j a r d a d o l a r ó w .

"KRACH DEVILDERA, A AKCJE POLSKIE W PARYŻU .

"INFORMATION FINANCIÈRE" z
25 listopada r.b. donosi , że w przeddzień odbyła się
narada pomiędzy ministrem finansów , REYNAUD , guber-
natorem BANKU FRANCJI MORET , przedstawicielami wiel-
kich banków paryskich oraz prezesami ASSOCIATION DES
AGENTS DE CHANGE i związku maklerów giełdy nieurzęd-
wej. Przedmiotem narad , które były dalszym ciągiem
obrad rozpoczętych w sobotę były trudności grupy DE-
VILDERA na giełdzie paryskiej. Grupa ta posiadała
dominujący wpływ w szeregu polskich przedsiębiorstw
naftowych, a zwłaszcza w towarzystwie KAZOPOLSKA .
Narady w ministerstwie finansów były w dalszym ciągu
prowadzone we wtorek dnia 25 listopada r.b. oraz w
dniu 26 i 27 listopada .

"THE FINANCIAL NEWS" z 25-go
listopada r.b. podkreśla , iż wobec tego że w PARYŻU
uważają za bardzo pożądane , aby kapitały francuskie
w dalszym ciągu utrzymały swój wpływ w polskim prze-
myśle naftowym /that French interests shall maintain
control of the Polish companies in question /rząd
francuski prowadzi w tym względzie rokowania z p.
ERNESTEM MERCIER , prezesem COMPAGNIE FRANCAISES

DES PÉTROLES, w tym koncernie rząd francuski posiada znaczny udział .

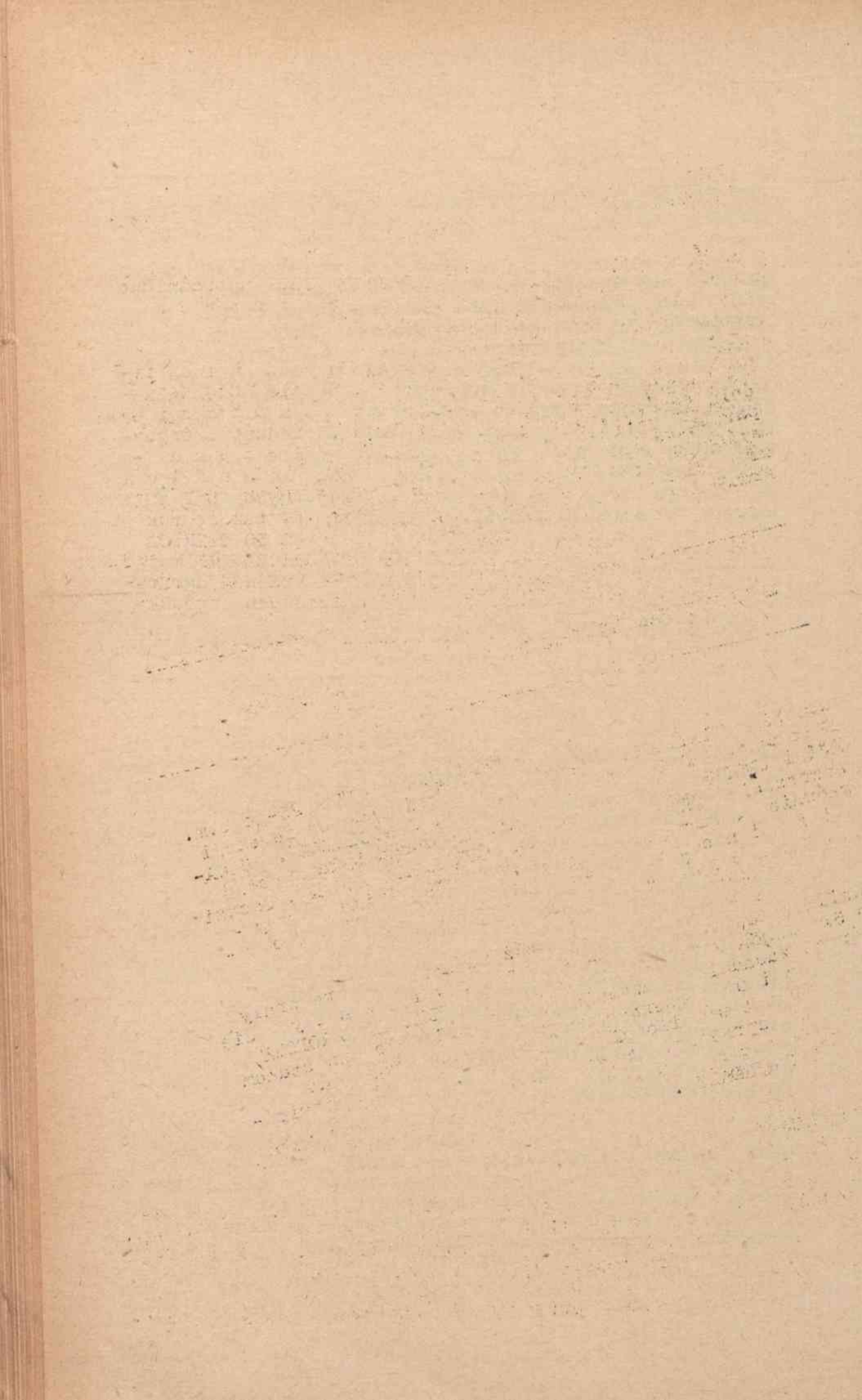
Mimo tych narad i wysiłków, okazało się niemożliwe utrzymanie kursu akcji naftowych tych przedsiębiorstw, które kontrolowała grupa DEVILDERA . W dniu 24 listopada r.b. skreślone zostały z notowań giełdy paryskiej akcje MAŁOPOLSKI i KATARZYNY. Stało się to z tego względu, aby powstrzymać groźny spadek akcji MAŁOPOLSKI, których kurs w dniu 31 października 1930 r. wynosił 180 fr., a w sobotę dnia 22/XI.r.b. zaledwie 105. Znaczna część prasy paryskiej atakuje z równą gwałtownością operacje emisyjne DEVILDERA, / który zajmował się prawie wyłącznie emisją akcji naftowych/, z jaką dotychczas atakowała transakcje finansowe OUSTRICA.

SYNDYKAT HANDLOWY WSCHODNICH PAŃSTW AGRARNYCH .

"PESTER LLOYD" z 25-go b.m. donosi z BIAŁOGRODU, że na odbytej tam konferencji delegatów P O L S K I, RUMUNJI, JUGOSŁAWJI, BULGARJI i WĘGIER głównym przedmiotem obrad była kwestja stworzenia ORGANIZACJI DLA SPRZEDAŻY ZBOŻA . Chodzi głównie o zarządzenia, któreby umożliwiły w y e l i m i n o w a n i e w z a j e m n e j k o n k u r e n c j i .

Otóż państwa, które brały udział w tej konferencji, z o b o w i ą z a ły się do 31 MARCA 1931 r. stworzyć ORGANIZACJE NARODOWE, których zasadnicze zadanie będzie polegało na stałym b a d a n i u przeznaczonych w każdym kraju do e k s p o r t u ilości żyta, kukurydzy i jęczmienia oraz sprzedaży tego zboża z a g r a n i c y p o c e n a c h u s t a l o n y c h przez WSPÓLNE BIURO SPRZEDAŻY .

Każda z ORGANIZACYJ NARODOWYCH będzie w tem biurze miała swego p r z e d s t a w i c i e l a, a wszyscy razem stworzą KOMISJĘ, która zajmie się u s t a l e n i e m c e n. i w a r u n k ó w s p r z e d a ż y. Umowy sprzedaży będą w przyszłości zawierane w y łą c z -

n i e przez ORGANIZACJE NARODOWE lub upoważnione przez nie SYNDYKATY według w y t y c z n y c h wspomnianego BIURA CENTRALNEGO.

W krajach zaś, n i e figurujących w tabeli operacyjnej, będzie ORGANIZACJI NARODOWEJ przysługiwało prawo s a m o d z i e l - n e g o ustalania cen i warunków sprzedaży. Orga - n i z a c j o m t y m musi być przyznana n i e o g r a - n i c z o n a k o n t r o l a nad handlem w y w o z o w y m . Kooperacja złączonych 5 PAŃSTW rozpocznie się w dniu 1 LIPCA 1931 r. tak że rok wspólnej czynności skończy się z dniem 30 CZERWCA 1932 r. . Uchwały KONFERENCJI BIAŁOGRODZKIEJ mają zatem głównie na celu stworzenie w krajach agrar - n y c h SYNDYKATOW SPRZEDAŻY najważniejszych produk - tów zbożowych .

.....

